

**Vysoká škola
zdravotnická**

Doc. MUDr. Tomáš Grus, PhD
II. Chirurgická klinika
VFN Praha

Zimní semestr
2. října 2020

ileus

Ileus

- Synonymum náhlá neprůchodnost střevní
- Porucha střevní pasáže (znemožnění normálního postupu střevního obsahu) s rozvojem metabolického rozvratu
- **Dělení:**
- Mechanický – obturační, strangulační
- Neurogenní – paralytický, spastický
- Cévní

Neprůchodnost střeva - ileus

Klinicky: náhlá příhoda břišní, nutnost akutní, obvykle chirurgické léčby.

Ileus mechanický

- **obturační**

(obstrukce zevnitř (paraziti, kámen, cizí těleso); zúžení nádorem či jizvením; komprese zvenčí)

- **strangulační**

(vazivovým pruhem (př. po zhojené peritonitidě), při herniaci/inkarceraci kýly, invaginaci a volvulu)

Ileus dynamický

- **paralytický** (při ochrnutí svaloviny: při hemoragické infarzaci střeva, u peritonitidy, po operacích,..)

- **spastický** (při spasmu svaloviny, velmi vzácný, při některých otravách, poruchách CNS,..)

PAT *Obecné mechanismy vzniku neprůchodnosti:*

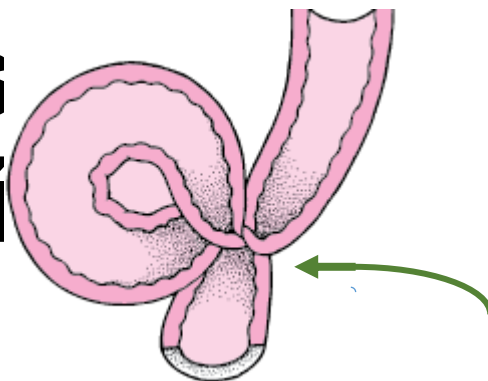
- Mechanický (obturační) ileus → mechanický uzávěr lumina.
- Strangulační ileus → mechanický uzávěr lumina + zaškrcení výživných cév (→ větší závažnost).
- Paralytický ileus → poškození nervových zakončení ve stěně střeva → zástava činnosti stěny střevní (obrna).
- Spastický ileus → podráždění nervů ve stěně střeva → spasmus (křeč) svaloviny.
- Cévní ileus → embolie nebo žilní či tepenná trombóza → oběhová porucha → znemožnění peristaltiky + postupně rozvoj hemoragické infarzace a nekrózy stěny střevní.

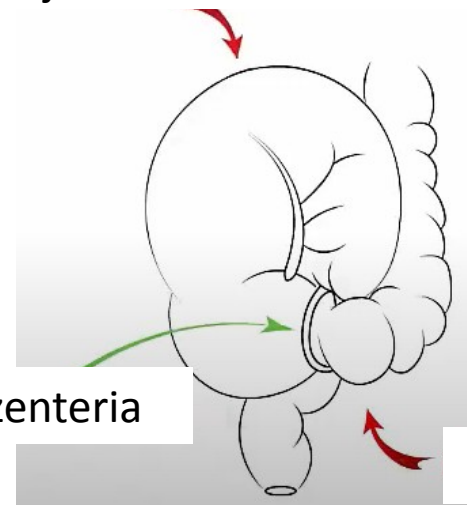
-
- příčinou ilea na tenkém střevě jsou v 50% srůsty
 - „vysoký ileus“ – ileus naaborální části tenkého střeva
 - tlusté střevo - v 60% malignita

- **Mechanický ileus strangulační**

Volvulus-otočení střeva a jeho mezenteria kolem osy

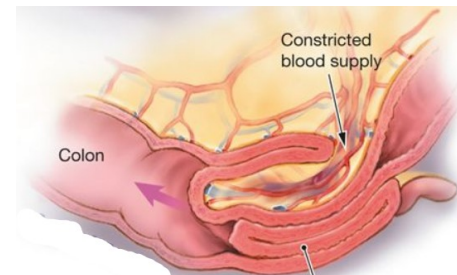
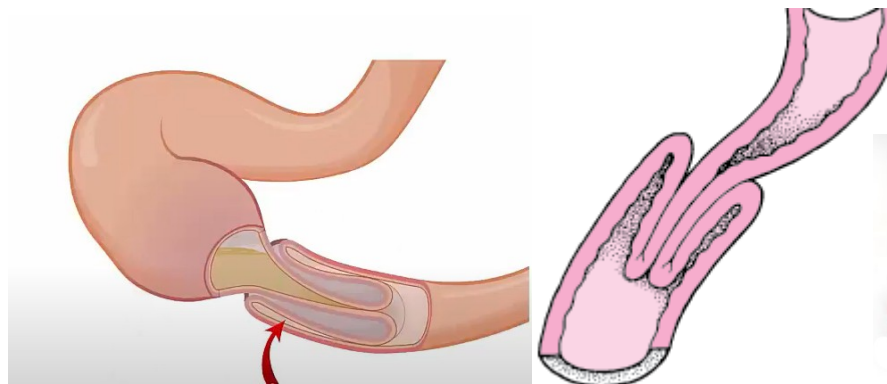
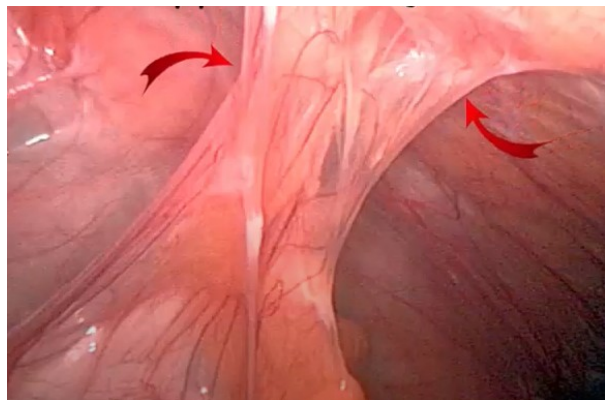
Kořen mezenteria

sigmoideum

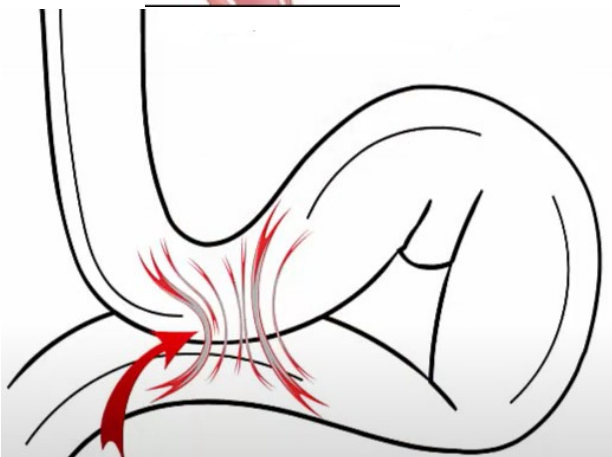
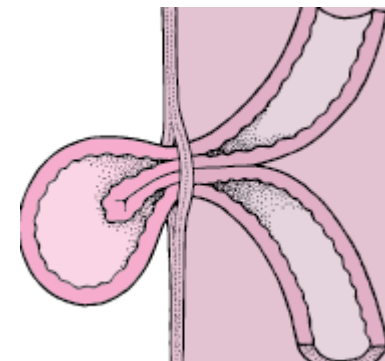
adheze

Vazivové pruhy po appendektomii

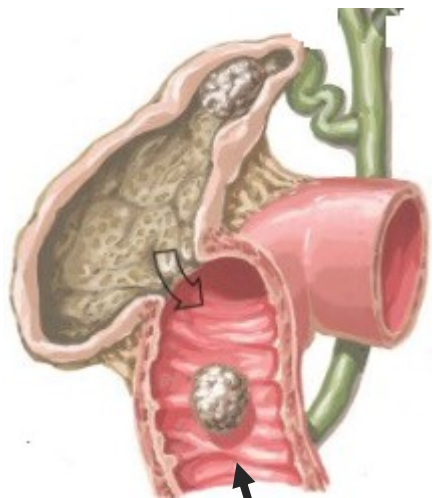
Invaginace – vsunutí jedné části střeva do sousední, nejčastěji orální části do aborální

Uskřinutá kýla

• Mechanický ileus - obstrukční

intraluminální

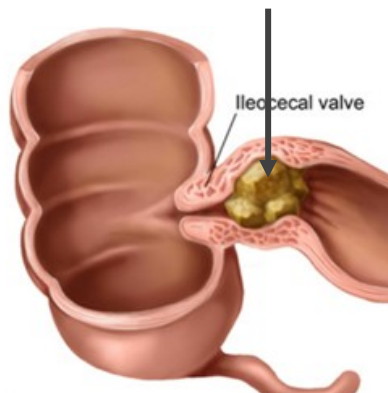

Žlučnický kámen

Paraziti-škrkavky

Nestrávená potrava

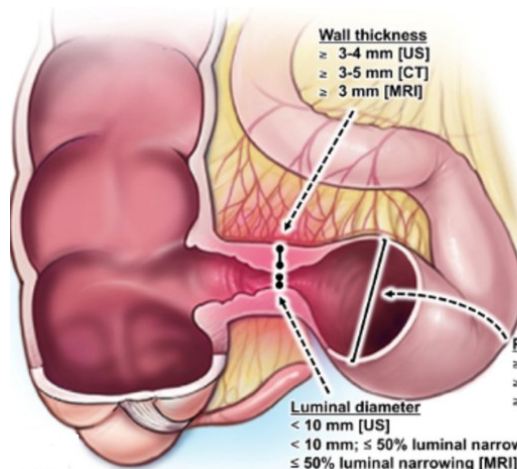
Ileocecal valve

intramurální

nádor

Zúžení lumen u CN

Wall thickness
≈ 3-4 mm [US]
≈ 3-5 mm [CT]
≈ 3 mm [MRI]

Luminal diameter
< 10 mm [US]
< 10 mm; ≤ 50% luminal narrowing [CT]
≤ 50% luminal narrowing [MRI]

Prestenotic dilation
≥ 25 mm [US]
≥ 30 mm [CT]
≥ 1.5x of normal loop [MRI]

extramurální

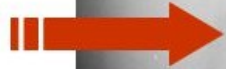

Útlak zvenčí

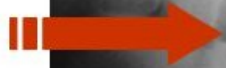
Klinický obraz

RTG břicha vstoje: obstrukční ileus, překážka ileu

Hladinky
(hydroaerický jev)

Distanze střeva

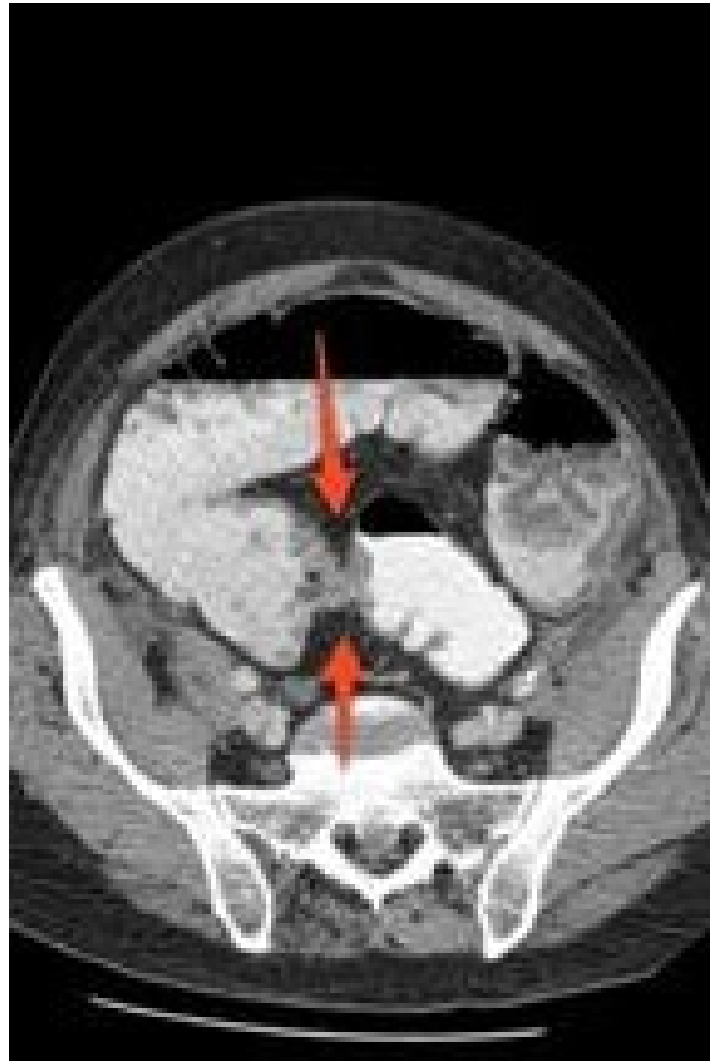
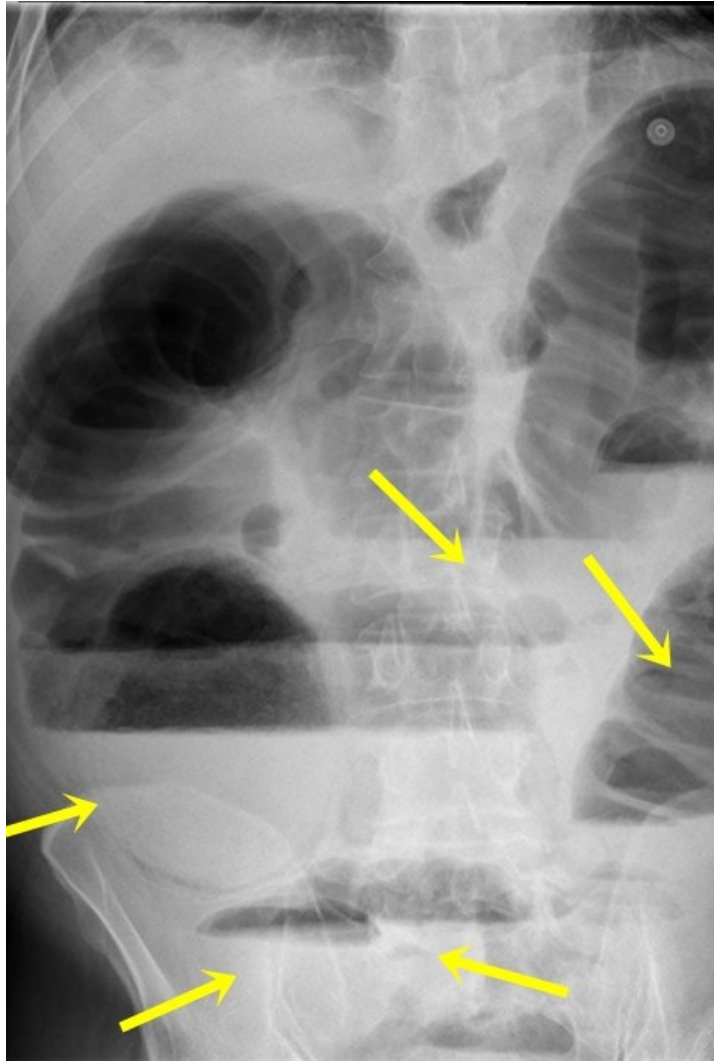
Chybí plynná náplň tlustého střeva - známka obstrukce

Diagnostika

- Anamnéza, fyzikální vyšetření
- laboratoř
- RTG – nativ břicha
- CT břicha a malé pánve

1. Zmnožení střevního obsahu (plynného i tekutého)
2. Hladinky
3. Distenze střeva (tenké stř. nad 3 cm, tlusté stř. nad 6 cm)
4. Příznak šňůry perel
5. U mechanického je přechodový segment
6. U adynamického uniformní dilatace GIT

Terapie -
chirurgická

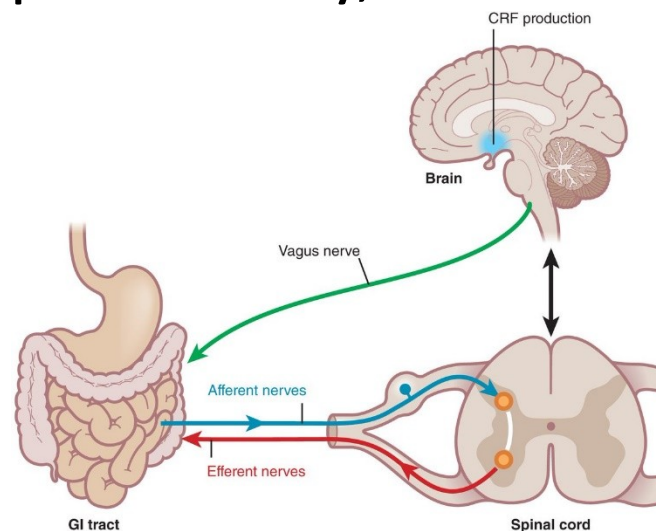
Paralytický ileus neboli „ochrnutí“

Příčina v dutině břišní

- paralýzy střeva při zánětlivých procesech, pooperační paralytický ileus
- *Subjektivně:*
- **Slabší bolesti** z distenze střeva a břišní stěny, kolikovitě bolesti nejsou přítomny.
- **Plyny ani stolice neodchází.**
- *Objektivně:*
- Břicho je **rovnoměrně vzedmuté**.
- Poslechově „**mrtvé ticho**“.
- **Nemocný je v relativně dobrém stavu** (krevní tlak, tepová frekvence, tělesná teplota – v normě).

Příčina mimo dutinu břišní-

- poranění CNS, při renální kolice, septické stavy, uremie

Spastický ileus

- Způsoben nadměrnou stimulací střeva
- Vzácný, nelze odlišit od ileu mechanického (až peroperačně).
- *Objektivně:*
- **Anamnéza:** zajímá nás současně probíhající onemocnění CNS.
- **Celkový stav dobrý** (na rozdíl od mechanického ileu, kterému se jinak spastický ileus podobá).
- **Příznaky ustupují po podání spazmolytika.**

Cévní ileus

- Embolie do mezenteriálních cév nebo trombóza mezenteriálních cév
 - *Subjektivně:*
 - **Prudká až šokující bolest.**
 - Od počátku **reflexní zvracení.**
 - Objevuje se **řidká stolice s příměsí krve.**
 - *Objektivně:*
 - **Anamnéza:** zajímaví nás srdeční nebo cévní onemocnění.
 - **Zvýšení tepové frekvence, snížení tlaku krve.**
-

Terapie cévního ilea

- embolektomie, dezobliterace tepny
 - v pozdějších stádiích – při nekróze střeva – resekce postiženého úseku
 - jde o urgentní stav s vysokou mortalitou
-

**Vysoká škola
zdravotnická**

Děkuji za pozornost

Zimní semestr
2. října 2020